
ՈՐՈՇԻՉ-ՈՐՈՇՅԱԼ ԿԱՊԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ ԲԱՐԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀԱՅԵՐԵՆՈՒՄ ԵՎ ԱՆԳԼԵՐԵՆՈՒՄ

ՍԻՐԱՐՓԻ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

Անգլերենն ու հայերենը մերձավոր ցեղակցություն չունեն, սակայն պատմական զարգացման տեսակետից նման են, քանի որ համադրական կառույցները վերափոխվել են վերլուծականների, հայերենը ձեռք է բերել կցականության և անջատականության տարրեր, իսկ անգլերենը հիմնականում անցել է անջատականության՝ թեքականության որոշ տարրերով:

Ջգալի ընդհանրություններ կան նաև այս երկու լեզուների բառակազմական համակարգերի միջև. օրինակ՝ ինչպես հայերենի, այնպես էլ անգլերենի բայական համակարգում կան և՛ համադրական, և՛ վերլուծական կառույցներ (phrasal verbs), իսկ անվանական բառակազմության մեջ ընդհանրություններն ավելի շատ են. հիմնականում երկուսում էլ համադրական կառույցներ են, բայց կան նաև հարադրականներ:

Առհասարակ, բառակազմական քննության մեջ, բացի վերլուծական ու համադրական կաղապարներից, ուշադրություն են դարձնում նաև բաղադրությունների բաղադրիչների միջև եղած շարահյուսական կապին:

Սույն հոդվածում մեր նպատակն է քննել որոշիչ-որոշյալ կապակցությամբ բարդությունները՝ բարդության բաղադրիչների շարահյուսական հարաբերությունների դրսևորման տեսակետից, ոչ միայն բաղադրիչների շարահյուսական հարաբերությունը, այլև դրանց խոսքիմասային պատկանելությունը: Այստեղ առանձնացրել ենք հատկապես երկու լեզուների որոշիչ-որոշյալ կապակցությամբ բարդություններից միայն համադրական երկարմատ կամ եռարմատ կառույցները: Նշենք, որ համադրական են կոչվում մեկից ավելի հիմնական ձևայինների կամ բառ-բաղադրիչների միացությամբ կազմված բարդությունները¹:

Վերլուծական և համադրական կառույցների սահմանազատման ժամանակ առաջնորդվել ենք Լ. Հովսեփյանի առաջարկած սկզբունքներով²:

Սույն հոդվածում ընդգրկված բարդ բառերի հայերեն օրինակները վերցված են Ս. Գալստյանի «Դպրոցական բառակազմական բառարանից», իսկ անգլերեն բառերը՝ "A. S. Hornby, Advanced Learner's Dictionary" և "Macmillan Essential Dictionary for Learners of English" բառարաններից:

Ինչպես հայերենի, այնպես էլ անգլերենի բառակազմական համակարգում բարդ բառերի իմաստային վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ բարդության մեջ եղած բաղադրիչների փոխհարաբերությունները կարող

¹ Տե՛ս Ա. Ս. Մարգարյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, Եր., 1990, էջ 106:

² Տե՛ս Լ. Հովսեփյան, Բառակազմության տիպեր, եղանակներ և միջոցներ («Ձառուկյանական ընթերցումներ», 4), Եր., 2009, էջ 102-108:

են լինել համադասական (coordinative or copulative, additive) և ստորադասական (subordinative or determinative)³:

Համադասական բաղադրիչներով բարդություններում բառի բաղադրիչները իմաստային տեսանկյունից միմյանց համարժեք են կամ պատկանում են միևնույն խոսքի մասին⁴, իսկ ստորադասական բաղադրիչներով բարդություններում բաղադրիչներից առաջինը լրացնում է երկրորդի իմաստը: Հայերենում ստորադասական բաղադրիչներով բարդություններում գերադաս բաղադրիչը կա՛ն անվանական է, կա՛ն բայական: Անվանական գերադաս բաղադրիչներով բարդությունների շարքում մեծ տեղ են գրավում որոշիչ-որոշյալի շարահյուսական հարաբերությամբ բարդությունները, որոնց գերադաս բաղադրիչն արտահայտված է գոյականով, իսկ ստորադաս բաղադրիչը կարող է արտահայտված լինել տարբեր խոսքի մասերով՝ գոյականով, ածականով, թվականով, դերանվամբ, մակբայով և այլն: Դրանց ձևաբանական վերլուծությունը թույլ է տալիս որոշիչ-որոշյալ ընդհանուր կաղապարի մեջ առանձնացնել մի քանի մասնակաղապարներ⁵: Գոյական վերջնաբաղադրիչով մասնակաղապարներից առաջինը **գոյական+գոյական** կապակցությունն է, որում առաջին գոյականը լրացնում է երկրորդին՝ կատարելով որոշչի պաշտոն: Այս կաղապարով բարդություններում առաջին բաղադրիչը ցույց է տալիս երկրորդի այս կամ այն հատկանիշը: Սրանք այն բարդություններն են, որոնք սկզբնապես գոյական են եղել, «բայց հետագայում նշանակության փոփոխությամբ ածական են դարձել»⁶: Հայերենում «ըստ արտաքին ձևավորման ստորադասական բարդությունները կարող են լինել հոդակապավոր, այսինքն՝ ունենալ հատուկ հավելական **ա/ե** տարրը (հմմտ.՝ *բեռնակիր, բաժնետեր*) և անհոդակապ (հմմտ.՝ *ջրկիր*)»⁷: Օրինակ՝ **գոյական+գոյական** կաղապարով բարդություններից հոդակապով բարդություններ են՝ *ածանցակերպ, ածխանկար, ակնաբան, ակնախոռոչ, ախասարսուռ, աղաթթու, բախտագուշակ, բլրագագաթ, թանաքանջար, ժամագոտի, լախտախաղ, լեզվահամակարգ, խճանկար, թոպեասլաք* և այլն: **Ե-ով կազմված բարդություններ են, օրինակ՝ բաժնենաս, բաժնետեր, բաժնետոմս, ծաղկեսպսակ, հաշվենատյան, որոնք «առաջանում են կանոնական ձևերի համաբանությամբ, մասնավորապես **ի+ա=ե** կաղապարի նմանակմամբ: Նման բաղադրությունները սերող հիմքում չունեն **ի** վերջնահնչյունը, հետևաբար հիշյալ հնչյունափոխությունը պետք է որ անհնար լիներ, սակայն մի շարք դեպքերում դրանք ոչ միայն գիտակցվում են որպես կանոնական և ընդունելի ձևեր, այլև դուրս են մղել սպասելի ճիշտ ձևերը»⁸:**

³ Տե՛ս **R. S. Ginzburg, S. S. Khindel**, A Course In Modern English Lexicology, Moscow, 1979, էջ 146:

⁴ Տե՛ս **Ռ. Խ. Սկրտչյան**, Բարդ բառերի դասակարգումը և նրանց բաղադրիչների իմաստային փոխհարաբերությունը ժամանակակից հայերենում, «Լեզվի և ոճի հարցեր», Եր., 1977, էջ 118:

⁵ Տե՛ս **Գ. Ջահուկյան**, Հայոց լեզվի զարգացումը և կառուցվածքը, Եր., 1969, էջ 115:

⁶ **Մ. Աբեղյան**, Հայոց լեզվի տեսություն, Եր., 1965, էջ 203:

⁷ **Գ. Ջահուկյան**, Ժամանակակից հայոց լեզվի իմաստաբանություն և բառակազմություն, Եր., 1989, էջ 219:

⁸ **Ռ. Սաքապետոյան**, Հոդակապը հայերենում, Արևմտահայերենի դասագիրք, Եր., 2006, էջ 111:

Անհոդակապ են, օրինակ՝ *բախտընկեր, բառիմաստ, գազօջախ, ըն-
ծառյուծ, ժամերգ, իշայծյամ, ջրագռավ, սերմնագռավ* և այլն:

Հայերենի հոդակապավոր բարդությունները նման են անգլերենի՝
այսպես կոչված բաղադրական ձևությամբ (հոդակապով) բարդություններին՝
morphological compounds with a linking element, որոնց կազմի մեջ
մտնող բաղադրիչ բառերն իրար են միացած կամ *o, i* ձայնավորներով,
կամ *s/z* բաղաձայնով, ինչպես, օրինակ, *astro-space, bridesmaid, handi-
craft, saleswoman, speedometer, tragicomic, sportsman* բառերում. *o*
հնչյունի օգնությամբ կապակցված բարդությունները հիմնականում գի-
տական եզրույթներ են, ինչպես՝ *filmography, sociolinguistics, technophobia,
videophone*⁹: Այսպիսի կառույցները թեև բնորոշ են անգլերենին, սա-
կայն խորքային իմաստով անգլերենի բառակազմական գործընթացներից
չեն մասնակցում, այլ ավելի դիպվածային բնույթ են կրում: Անգլերենում
գոյական+գոյական անհոդակապ կառույցներն ավելի հաճախական են,
ինչպես, օրինակ՝ *armchair, backbone, backside, battlefield, bedroom, boy-
friend, businessman, buttercup, buttermilk, copyright, cupboard, country-
side, daylight, doorway, earring, football, headache, motorcycle, newspaper,
notebook, policeman, postbox, railway, raincoat, teapot, teaspoon, tooth-
paste, windmill* և այլն:

Բաղադրիչների որոշիչ-որոշյալ կապակցությամբ բարդություններից
են նաև **ածական+գոյական** բաղադրությամբ բարդությունները, որոնք
շատ տարածված են երկու լեզուներում էլ: Հայերենում հոդակապով կա-
ռույցներից ունենք, օրինակ՝ *ազատամիտ, ազատամարտ, ահեղադեմ,
բազմաժանր, զագրաբան, զվարթածայն, խաժաքար, խառնալեզու, խոռ-
վահույզ, ծանրաքարշ, կարկաչախոս, ճարտարամիտ, ճշգրտախոս, մե-
ծաբերան, մեծաշնորհ, մերկամարմին, մնջախաղ, մռայլասիրտ, շաղաթա-
թախ, չարագույժ, չարասիրտ, պատրաստական, սրալեզու, սրահամ, վա-
ղաժամ, վատաբախտ, վսեմախոս, տխրաժպիտ, փոքրաթիվ, փափկա-
բուրդ, իսկ անհոդակապ կառույցներից, օրինակ՝ *երկարագի, ծուռբերան,
ծուռթաթ, նորիմաստ, պրկախտ, սևբախտ, սրբերգ, քարսիրտ* և այլն:
Անգլերենում այս մասնակաղապարի օրինակներ են՝ *blackboard, black-
mail, bluebell, bluebird, commonplace, commonsense, deadline, deadlock,
greenhouse, halfpenny, longhand, madman, midday, nobleman, quicksilver,
redhead, shorthand, software, strongman, sweetheart, wholesale* և այլն:*

Հաջորդ կաղապարն է **թվական+գոյական** կառույցը: Հայերենում
այդպիսի կառույցի օրինակներ են՝ *եռակայն, եռակողմ, եռանիշ, եռանիվ,
եռավանկ, եռատարր, եռացատկ, երկամարտ, երկանդամ, երկբևեռ, երկ-
դաշտ, երկթև, երկխոփ, երկմետաղ հարյուրաբերան, հարյուրակն, հազա-
րազանձ, հազարաթերթ, միաբջիջ, միաբևեռ, միագույն, քառաբլուր, քա-
ռակողմ, քառանիշ, քառատող, քառատրոփ, քառարշավ, քառուղի* և այլն:
Անգլերենի **թվական+գոյական** կառույցներից են՝ *hundredfold, sevenfold,
sixpence, twofold, tenpin* և այլն: Նկատենք, որ անգլերենում ավելի շատ են
թվական+ գոյական կաղապարով հարադրական կառույցները:

⁹ Տե՛ս **R. S. Ginzburg, S. S. Khindal**, *A Course in Modern English Lexicology*, Moscow, 1979,
էջ 149:

Հայերենում որոշիչ-որոշյալ կապակցության մեջ որոշիչ դերում կարող է հանդես գալ նաև **դերանուն** խոսքի մասը: Որոշ անձնական, ցուցական, անորոշ, որոշյալ, ժխտական և հարաբերական դերանուններ կազմում են **դերանուն+գոյական** կաղապարով բարդություններ: Օրինակ՝ *այդժամ, այդտեղ, այլաբան, այլագիր, այլազան, այլախոհ, այնտեղ, այսկողմ, այստեղ, բոլորանվեր, յուրակերպ, նույնանիշ, նույնանուն, նույնիմաստ, որչափ, որտեղ, ոչնչաբան* և այլն:

Անգլերենում **դերանուն+գոյական** կառույցի օրինակներ են *anything, anyone, anybody, everything, everybody, nothing, nobody, something, somebody* անորոշ, որոշյալ և ժխտական դերանուններով կազմված բարդությունները: *Myself, yourself, yourselves, himself, herself, itself, themselves, ourselves, oneself* բառերն անգլերենում նույնպես պատկանում են դերանուն+ գոյական կաղապարին՝ *my/him/her + self*, այսինքն՝ որոշ ստացական դերանուններ (*personal pronouns*)՝ *my, her, your, our* և մի քանի խնդրային հոլովով դերանուններ (*object pronouns*)՝ *me, him, them*, ինչպես նաև *one* որոշյալ դերանունը միացել են *self (հոգն. selves)* գոյականին և կազմել անդրադարձ դերանուններ՝ *reflexive pronouns-myself, yourself, himself* և այլն:

Հայերենում շատ տարածված են նաև **բայահիմք+գոյական** և **դերբայ+գոյական** որոշիչ-որոշյալի շարահյուսական կառուցվածքով բարդությունները: **Բայահիմք+գոյական** կառույցների օրինակներ են *բուժախոտ, երգահանդես, խաղաղաշտ, խոստովանահայր, ծխախոտ, մարզադահլիճ, ներկամատիտ, շնչափող, պարազգեստ, պարահրապարակ, սահաղաշտ, սուզանավ, քննակարգ, քննատոմս*: Որոշ դեպքերում դժվար է որոշել առաջին բաղադրիչի բայական ծագումը: Օրինակ՝ «պարազգեստ» բառը նշանակում է «պարի՞ զգեստ», թե՞ «պարելու զգեստ»: Կարելի է ասել, որ այսպիսի կառույցները կրկնակի պատճառաբանվածություն ունեն: Սա ավելի զգալի է անգլերենում, որտեղ գոյականական և բայական արմատները հաճախ դժվար է տարբերակել համանունության կամ տարարժեքության պատճառով: Օրինակ՝ *cookbook* բառում *cook* արմատից դժվար է հասկանալ՝ արդյոք ունենք «եփելու մասին գիրք», թե «խոհարարի գիրք» իմաստը: **Բայ+գոյական** կառույցների օրինակներ են՝ *beatbox, breakdance, breakfast, breakwater, catchlight, catchline, crybaby, daredevil, helpmate, passport, pickpocket, scarecrow, spendthrift, stopband, stopbank, stopgap, stoplight, shareware, washbasin, washboard, workaday* և այլն:

Հաջորդ մասնակաղապարը **դերբայ+գոյական** կառուցվածքն է, որի օրինակներ են՝ *այրելակերպ, երգելաոճ, խոսելաձև, նստելաձև, նստելատեղ, պարելաձև, վառելափայտ, վարելահող, վարվելակերպ* և այլն: Անգլերենում **դերբայ+գոյական** կառուցվածքի բարդություններից գերակշռող են հարադրականները, ինչպիսին է, օրինակ, **անցյալ դերբայ (past participle)+գոյական** կառույցը: Այդպիսի օրինակներից են *bottled water, ground coffee, flavoured ice-cream* և այլն:

Ինչպես երևում է վերը բերված օրինակներից, հաճախ բարդ բառերի իմաստը անմիջականորեն բխում է դրանց կազմի մեջ մտնող բաղադրիչներից, ինչպես օրինակ՝ *երկարագի՝ «երկար պոչ ունեցող», կամ nobleman՝ «ազնվական, ազնվական ընտանիքից սերող մարդ»*: Սակայն զու-

գաղղվող երկու լեզուներում կան բարդություններ, որոնց մեջ կատարվել են բաղադրիչների իմաստային փոփոխություններ, այդ իսկ պատճառով այդ բառերի իմաստները ճիշտ արտահայտելու համար անհրաժեշտ է յուրաքանչյուրի համար տալ լրացուցիչ բացատրություն¹⁰: Օրինակ՝ *մեծատուն* բառի իմաստն է «հարուստ, մեծ կարողության տեր», ոչ թե տան տեսակ է (մեծ, փոքր), կամ, ասենք, անգլերենում *redhead* բառը նշանակում է «կարմրահեր, կարմիր մազեր ունեցող», այլ ոչ թե մատնանշում է գլխի տեսակ: *Headache* բառի իմաստն, օրինակ, ամբողջությամբ բխում է բառի բաղադրիչներից՝ «գլխի ցավ, գլխացավ», բայց *breakwater* բառի բաղադրիչներին նայելով դժվար է գուշակել, որ այն նշանակում է «ծովապատնեշ»: Անգլերենում առաջին տիպի բարդ բառերը, որոնց բաղադրիչներից բխում է բառի իմաստը, կոչվում են endocentric (ներկենտրոն) compounds¹¹, օրինակ՝ *boyfriend headache, toothpaste, policeman*, իսկ երկրորդ խմբի բառերը, որոնց բաղադրիչներից անմիջականորեն չի բխում բառի իմաստը, կոչվում են exocentric (արտակենտրոն) compounds, օրինակ՝ *daredevil*՝ «խիզախ, չափազանց հանդուգն», *pickpocket*՝ «գրպանահատ», *turncoat*՝ «ուրացող, դավաճան, թշնամու կողմն անցած մարդ»:

Առհասարակ, որոշիչ-որոշյալ կապակցությամբ բաղադրիչներ ունեցող բարդությունների մեջ առաջին բաղադրիչը մի ընդհանուր իմաստային դաշտ է ներկայացնում, որը կարելի է անվանել հատկանիշի դաշտ¹²: Առաջին բաղադրիչները կարող են արտահայտել՝

- քանակական հատկանիշ, ինչպես օրինակ՝ *բազմաբջիջ, բազմաժանր, բյուրազգ, բյուրալեզու, եռակայն, եռակողմ, եռանիվ, եռաչափ, երկարմատ, երկբևեռ, երկդաս, երկթև, երկլեզու, երկկողմ, երկճյուղ, երկմիտ, երկվանկ, երկտակ, երկտառ, երկտեղ, հնգամարտ, միագույն, միաբջիջ, միաբևեռ, յոթանկյուն, յոթամարտ, վեցանիշ, վեցթերթ, ութակողմ, քառազագաթ, քառածալ, քառանդամ, քառատող* և այլն: Անգլերենում կան այս կառույցի այնպիսի բառեր, ինչպիսիք են՝ *eightfold, hundredfold, manyfold, sixpence, tenfold, tenpin, twopence, etc.*,

- ժամանակային ու տարածական հատկանիշներ՝ *ամենուր, այդտեղ, այնժամ, այսկողմ, այստեղ, նույնժամ, նույնտեղ* և այլն: Անգլերենում հանդիպում են հետևյալ բառերը՝ *anyplace, anytime, countryside, downstairs, driveway, highway, indoor, infield, inside, marketplace, outfield, outside, underground, upstairs, uptown, sometimes, summertime, thataway, today, tonight, workplace, etc.*,

- զգայարաններով ընկալելի հատկանիշներ, ինչպես՝ *բոսորերանգ, գարշահամ, գորշագռավ, խաժաչ, խաժաքար, կարմրախտ, կարմրավիզ, ոսկեերանգ, ոսկեժամ, սպիտակամարմին, սպիտակավարս, սեխահամ, սրահամ, քաղցրահամ, սևաբադ, սևաբուրդ, սևազեղմ, սևազգեստ, սևամորթ*: Անգլերենում ունենք՝ *blackbird, blackhead, blackberry, blackboard, blacklist, bluebell, blueberry, bluebird, bluegrass, bluejay, blueprint, green-gage, greenfield, greenhouse, limestone, limescale, redbreast, redhead,*

¹⁰ Տե՛ս Ռ. Խ. Մկրտչյան, նշվ. աշխ., էջ 133:

¹¹ Տե՛ս Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка. М., 1986, էջ 124:

¹² Տե՛ս Ռ. Խ. Մկրտչյան, նշվ. աշխ., էջ 131:

redneck, redskin, redwood, weetmeat, whiteboard, saltwater, sourdough, sweetcorn, etc.,

- առարկաների և երևույթների ծավալային և ձևային հատկանիշներ՝ *բարձրագագաթ, երկարագի, երկարադունչ, թեթևաքաշ, լայնաբիբ, լիալուսին, ծանրաքարշ, ծուռթաթ, կարճոտն, մեծատարած, շեղանկյուն, սրադունչ, փոքրաթիվ, փոքրածավալ* և այլն: Անգլերենում այս բարդությունների օրինակ են՝ *broadsheet, broadsword, longbow, narrowboat, roundworm, straightaway, etc.,*

- արտաքին գնահատողական հատկանիշներ՝ *գեղագանգուր, գվարթասիայաց, ժանտադեմ, նրբերանգ, վշտաժպիտ, տխրաժպիտ, ուրախադեմ, ուրախաժպիտ* և այլն: Անգլերենում մարդու արտաքինը բնութագրող բառերը հիմնականում գծիկով գրվող բարդ հարադրական կառույցներ են, որոնք վերջանում են *ed* կամ *ing* վերջածանցով, ինչպես, *good-looking, left-handed, middle-aged, right-handed, well-behaved, well-dressed* և այլն,

- մարդկանց հոգեմտավոր և բարոյական հատկանիշներ՝ *բարեխիղճ, բարեգութ, թանձրամիտ, լրջախոհ, ճարտարամիտ, մռայլասիրտ, ողջախոհ, պատրաստական, սրալեզու, սրբակենցաղ, սևեռամիտ, տաքգլուխ, տաքսիրտ, փափկերես, փութեռանդ, քարսիրտ, քնքշահոգի* և այլն: Այս կաղապարի բարդ բառերն անգլերենում առավել հաճախ հանդիպում են գծիկով գրվող հարադրական կառույցներով, ինչպես՝ *absent-minded, big-headed, cold-blooded, easy-going, kind-hearted, narrow-minded, quick-witted* և այլն:

Այսպիսով, քննելով երկու լեզուներում եղած որոշիչ-որոշյալ կապակցությամբ բարդությունները, հանգում ենք այն եզրակացության, որ նրանց միջև կան բազմաթիվ նմանություններ թե՛ բաղադրությունների բաղադրիչների միջև եղած կապի, թե՛ այդ բաղադրիչների խոսքիմասային պատկանելության և թե՛ դրանց արտահայտած զանազան իմաստային դաշտերի առումով: Կան նաև տարբերություններ, որոնք դրսևորվում են բաղադրությունների հարադրական և համադրական ձևերում: Միևնույն կաղապարն անգլերենում կարող է արտահայտված լինել հարադրական բարդությամբ, իսկ հայերենում՝ համադրական կամ հակառակը: Նման կազմությունները քննվող երկու լեզուների զուգահրոյան համար ունեն ոչ միայն կառուցվածքային, այլև տիպաբանական արժեք:

Բանալի բառեր – *բառակազմություն, բառաբարդում, կաղապար, բաղադրիչ, համադասական կապակցություն, ստորադասական կապակցություն, հոդակապ, իմաստային դաշտ, կառուցվածքային, տիպաբանական*

СИРАРПИ КАРАПЕТЯН – Атрибутивное словосложение в армянском и английском языках. – В статье исследуется одна из форм сложений с подчинительной связью компонентов – сложные слова (синтетические конструкции), синтаксически характеризующиеся как атрибутивные (определяющее–определяемое). Выявляется сходство и различие этих сложений в двух языках, слова анализируются с точки зрения морфолого-категориальной принадлежности и синтаксических отношений их составных компонентов. Рассматриваются се-

мантические поля первых элементов сложений данного типа в армянском и английском. Выявленные особенности имеют важное значение для структурной и типологической характеристики исследуемых языков.

Ключевые слова: *словообразование, словосложение, модель, компонент, сочинительная связь, подчинительная связь, соединительный гласный, семантическое поле, структурный, типологический*

SIRARPI KARAPETYAN – *Attributive Compounds in the English and Armenian Languages.* – The aim of the article is to study of one of the forms of subordinative compounds, i.e. compounds (synthetic constructions) syntactically characterized as attributive compounds (with the syntactic connection of “defining-defined”). The aim of the article is to reveal the differences and similarities of these compounds in both languages, analyze the components from morphological-categorial (to which part of speech they belong) point of view and of the syntactic connection between the components. Besides, the semantic fields of the first components of the compounds of this type are also studied. The observed peculiarities have great importance for the structural and typological characteristics of the languages being studied.

Key words – *word-building, compounding, pattern, component, coordinative connection, subordinating connection, connective vowel, semantic field, structural, typological*